

Ukrajinský nacismus: rozpuštěný nebo vypuštěný?

volnyblog.news/ukrajinsky-nacismus-rozpusteny-nebo-vypusteny

By Jana Černeková

25. července 2023

Autor : Ondřej Mrázek

2.12.2014

Celý článek si můžete poslechnout v audio verzi [ZDE](#):

UKRAJINSKÝ NACISMUS: ROZPUŠTĚNÝ NEBO VYPUŠTĚNÝ?

00:00

00:00

1. UKRAJINSKÝ NACISMUS: ROZPUŠTĚNÝ NEBO VYPUŠTĚNÝ?

10:57

Plenární zasedání OSN minulý pátek schválilo rezoluci, která vyzývá členské země, aby přijaly efektivnější opatření v boji s ospravedlňováním a oslavováním

nacismu a dalších forem rasové diskriminace. Ve velkých českých médiích se tato informace neobjevila.

“

Rezoluce OSN: „Na Ukrajině mají příslušníci Národní gardy na stejnokroji hákový kříž. V Pobaltí se vyhláší den osvobození od fašistických uchvatitelů za den smutku.“

Pro předložený návrh hlasovalo 115 ze 193 členských států OSN.

Proti

hlasovaly tři země – Kanada, USA a Ukrajina. Dalších 55 delegací se hlasování

zdrželo. Text rezoluce odsuzuje pokusy o popírání holocaustu a vyzývá k

zajištění všeobecné ratifikace a efektivního uplatnění Mezinárodní konvence o

likvidaci všech forem rasové diskriminace. Dokument vyjadřuje znepokojení nad

glorifikací nacistického hnutí a bývalých členů organizace Waffen SS a

argumentuje „zásadami vžitými v OSN od dob ukončení Druhé světové války a

Norimberského tribunálu“.

Kamenem úrazu v napjaté mezinárodní situaci ale byla jednak skutečnost, že návrh

rezoluce předložilo Rusko, které je u Západu v nemilosti, a dále fakt, že v ní

je jmenovitě zmíněna Ukrajina, konkrétně uniformy tamní Národní gardy a praporu

Azov, jejichž poznávací znaky nápadně připomínají nacistickou symboliku. „Na

Ukrajíně mají příslušníci Národní gardy na stejnokroji hákový kříž. V Pobaltí se vyhlašuje den osvobození od fašistických uchvatitelů za den smutku,“ píše se v rezoluci.

„Rusko je pochopitelně znepokojeno pokusy postavit na hlavu hodnotový žebříček po vítězství rozumného lidstva nad fašismem,“ poznamenal k výsledkům hlasování v OSN šéf Sekce Ministerstva zahraničí Ruska pro humanitární záležitosti Anatolij Viktorov a dodal: „Jubileum osvobození od nacismu jsou v některých zemích vyhlašovány za Dny smutku, zatímco ty, kdo bojovali proti antihitlerovské koalici nebo spolupracovali s nacisty se nyní snaží vyzdvihnout na piedestal a prohlásit je za hrdiny. Tomu je třeba zabránit.“

Ukrajinský diplomat Andrej Cymbalok na půdě OSN obhajoval postoj Kyjeva argumentem, že „do té doby, dokud se sympatie ke stalinismu a neostalinizmu nebudou odsuzovat stejně jako nacismus, neonacismus a další typy nesnášenlivosti, nemůže Ukrajina rezoluci přijmou za svou“.

Proč se zlehčuje nacismus

Tolerance k projevům a chování na hranici nacismu na současné Ukrajině má hned několik příčin. První je vzedmutá vlna patriotismu, která byla umocněna loňskými událostmi na kyjevském Majdanu i ozbrojeným konfliktem na východě země. Ten je

Kyjevem apriori prezentován jako mezinárodní a etnický konflikt s Ruskem, ačkoli má zároveň povahu vnitřní občanské války mezi kulturně a historicky nesourodými částmi Ukrajiny.

Druhou příčinou je skutečnost, že podstatou ukrajinského nacionalismu je jednak nesmiřitelná nenávist k Rusku a Rusům, jednak vytváření nekriticky pozitivního obrazu o Ukrajincích jako o národě nespravedlivě utlačovaném, a přece schopnějším než ostatní, především sousedské národy. S tím souvisí i zlehčování rasismu a nacismu pod záminkou, že podobné názory jsou zcela normální a kdo tvrdí opak je zastáncem ruské proti-ukrajinské propagandy.

“

Mnozí Ukrajinci si romantizují období, kdy bylo ukrajinské území okupováno hitlerovskými vojsky, jako léta „nezávislosti“ na Sovětském svazu.

Třetí příčinou je rozdílné vidění historie a rozdílné zkušenosti z dějinných zvrátů za posledních 100 let. Jistá část Ukrajinců má tendenci – podobně jako někteří stoupcí radikálního antikomunismu u nás nebo na Slovensku – zpochybňovat zločiny nacismu a fašismu nebo dokonce fakt holocaustu poukazováním na to, že zločiny stalinismu jsou ještě větší než zločiny nacismu. Od tohoto argumentu pak vede cesta k legitimním výzvám k odsouzení

stalinistických zločinů,
nebo – což je ještě bohužel ještě častější – k marginalizaci zločinů
nacismu,
případně šíření sympatií k fašismu s odůvodněním, že byl-li jeho
největším
nepřítelem komunismus, nemohl být přece fašismus zas tak špatný.
Mnozí Ukrajinci,
náchylní k radikálnímu nacionalismu, si v důsledku toho romantizují
období, kdy
bylo ukrajinské území okupováno hitlerovskými vojsky, jako léta
„nezávislosti“
na Sovětském svazu.

Pro úplnost je třeba dodat, že i ruská propagandistická hra
„antifašistickou
kartou“ je do značné míry pokrytecká a účelová, zvláště vezme-li do
úvahy, že
ideologická strategie Kremlu počítá s využitím sílícího potenciálu
vlastních
radikálních nacionalistů neméně, než ta ukrajinská.

Normalizace nacionalismu

Jak je tedy s nacismem a xenofobií na Ukrajině? Byly skutečně jen
mediální
bublinou nafouknutou ruskou propagandou a tak trochu nešťastnou
formou vyjádření
tužeb po nezávislosti Ukrajiny na Rusku? Bohužel tomu tak nebylo a
není – pouhý
fakt, že byly tyto jevy zneužívány ruskou propagandou ještě
neznamená, že
neexistují a nejsou varovným příznakem rozdělení společnosti.

Je třeba konstatovat, že lhostejnost ke krajní pravici, stejně jako k
projevům
rasismu a xenofobie na Ukrajině trvá i po parlamentních volbách, a

to přesto, že
v nich většina ultranacionalistických stran propadla. Proč? Emotivní
a často
agresivní nacionalismus se totiž jaksi nepozorovaně posunul do
centra
politického mainstreamu, aniž by se oslabil nebo kultivoval. K jeho
„normalizaci“
došlo i v běžném životě, o čemž svědčí agresivní chování
radikálních
nacionalistů vůči komukoli, kdo nesdílí jejich přesvědčení a například
neodpoví
včas, správně a s patřičným nasazením na pozdrav „Sláva Ukrajině“.
Ve volbách došlo paradoxně k tomu, že ačkoli nacionalistické strany
neuspěly,
protože najednou přestaly být výhradními nositeli radikalismu a
kritiky, do
parlamentu se prosadilo množství radikálních nacionalistů buď v
jednomandátových
volebních okrscích jako nezávislí, nebo jako kandidáti nově
utvořených stran
premiéra Jaceňuka a prezidenta Porošenka. V politické rovině
dochází v důsledku
popsaného k varovnému jevu: do vysokých funkcí v silových
strukturách jsou
dosazováni lidé s nacionalistickými, někdy až otevřeně
neonacistickými názory.
Argumentem je, že bojovali na frontě proti separatistům, nikoli jejich
profesní
schopnosti nebo odpovědnost. Z vládních a poslaneckých míst navíc
stále častěji
zaznívají xenofobní projevy vůči obyvatelstvu, žijícímu na východě
země. Ministr
vnitřní záležitosti Arsen Avakov například při obhajování rozhodnutí vlády
okamžitě odříznout

několik milionů obyvatel Doněcka a Luhansku od veškerých sociálních dávek, platů státních zaměstnanců a důchodů i podpory státních nemocnic nazval tyto obyvatele „šváby“ „mandelinkami“, „bandity“ a „teroristy“ – bez ohledu na to, jestli se zapojili do ozbrojeného odporu proti ukrajinské armádě nebo ne, je čelní politici v Kyjevě de facto označují za lidi druhé kategorie.

Neonacisté do policie

Největší rozruch v souvislosti s nástupem politiků s otevřeně neonacistickými názory, vyvolalo zvolení šéfa rasistické skupiny Patriot Ukrajiny v jednomandátovém okruhu v Kyjevě s podporou Lidové fronty, strany premiéra Jaceňuka. Radikální hnutí Patriot Ukrajiny se neslavně proslavila několika desítkami zločinů z nenávisti, jejichž oběťmi byli „neukrajinci“ – příslušníci národnostních menšin. Tato neonacistická bojůvka se stala na jaře jádrem nechvalně známého dobrovolnického praporu Azov, užívajícího neonacistickou symboliku. Právě jako velitel praporu Azov se Bileckyj proslavil a získal hodnost podplukovníka policie.

“

Guardian: „Nepříjemný údiv budí skutečnost, že krajně pravicové a neonacistické názory nepřipadají problematické ani vládním politikům, ani většinovému mínění občanů.“

Další člen Patriota Ukrajiny a shodou okolností zástupce velitele praporu Azov

Vadym Troyan byl v říjnu jmenován náčelníkem policie v kyjevské oblasti, což

charkovská nevládní organizace pro ochranu lidských práv označila za

„katastrofu“. „Ministr vnitra Avakov odůvodňuje rozhodnutí jmenovat Troyana

nutností přinést nového ducha do policie. Pokud to bude duch neonacistické a

xenofobní organizace Patriota Ukrajiny, budeme mít velký problém,“ napsal Halya

Coynash pro webový portál charkovských ochránců lidských práv.

Další vysokou funkci – vedoucího oddělení propagandy a analýzy ukrajinské

bezpečnostní služby SBU – získal radikální nacionalista ze strany Svoboda Jurij

Mychalčyšyn, který neslavně proslul jako propagátor a plamenný obhájce

Goebbelsovy knihy Malá abeceda nacionálního socialisty a program NSDAP.

„Nepříjemný údiv budí skutečnost, že krajně pravicové a neonacistické názory

nepřipadají problematické ani vládním politikům, ani většinovému mínění občanů,“

napsal v britském deníku Guerdian ukrajinský analytik a sociolog Volodymyr

Iščenko: „Nejtypičtější pozice, z níž pravicové extremisty liberálně orientovaní

občané kritizují, je zásadně chybná. Ač liberálové souhlasí s tím, že krajní

pravice představuje nebezpečí, podle jejich tvrzení toto nebezpečí spočívá v

tom, že ruská média mohou její provokativní akce a prohlášení využít k další diskreditaci Ukrajiny.“ Podle této pokroucené logiky podle něj neonacisty kritizují v první řadě za to, že své úzce stranické zájmy staví nad národní zájem celé země. Jinak řečeno, ne za její xenofobii a propagaci diskriminačních myšlenek, ale za to, že není dostatečně nacionalistická.

Kam se poděli Romové

Zatímco v prvních měsících ozbrojeného konfliktu bylo o ukrajinských Romech a jejich problémech slyšet poměrně často, od léta jako by se po nich slehla zem.

Romská komunita na západě Ukrajiny dávala od začátku najevo, že je loajální

Majdanu a dokonce organizovala několik sbírek na podporu ukrajinských vojáků, bojujících na východě země. Těžko posoudit, jestli byl hnacím motorem patriotismus nebo snaha zavděčit se většinové společnosti a předejít možným konfliktům.

“

Na východě v oblastech bojů patřily Romové k nejvíce postiženým skupinám

Na východě v oblastech bojů patřily Romové k nejvíce postiženým skupinám a více než polovina jich z Luhanské a Doněcké oblasti uprchla před boji – někteří přes

hranice do Ruska, jiní do Charkova, Kyjeva a dalších velkých ukrajinských měst, kde vznikly sbírky na podporu uprchlíků i speciálně uprchlých Romů.

Nepříliš pozitivní obraz vztahu většinové společnosti k ukrajinským Romům lze získat čtením ukrajinského tisku. Romové jsou zde zmiňováni téměř výhradně v kriminálních souvislostech. Ve všech hlavních ukrajinských denících vyšel například článek s titulkem „Cikáni terorizují dobrovolníky v centrech pro humanitární pomoc“, který ostře kritizuje Romy, že zneužívají pomoc a obtěžují dobrovolníky

Na sociálních sítích se také opakovaně objevují odkazy na loňské rozhodnutí svrženého prezidenta Janukoviče, kterým měl údajně nabídnout státům Evropské unie, že Ukrajina přijme za své občany všechny evropské Romy a postará se o ně. Diskutující používají toto Janukovičovo rozhodnutí za další důkaz, že bylo nezbytné jej svrhnout.

Ukrajina prožívá po revoluční euforii mimořádně těžké časy. Průmysl stagnuje, inflace roste, teplá voda a topení funguje jen v některých městech, běžné jsou výpadky elektřiny. Nejistá sociální situace plodí nervozitu a nejistotu, které lidé více slyší na zjednodušující a agresivní argumenty nacionalistů. Je třeba doufat, že si vláda i ukrajinská společnost včas uvědomí riziko zahrávání

si s krajní pravicí a nebude opakovat chyby se jmenováním jejích neonacistů do zodpovědných veřejných nebo policejních funkcí. A to dříve, než bude pozdě.

0 replies

Leave a Reply

Want to join the discussion?

Feel free to contribute!